

Beleidsregels bodemenergiesystemen 2024

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enschede,

gelezen het collegevoorstel van 17 december 2024 met kenmerk 2400028546,

gelet op artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet, de artikelen 1:3 en 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 en titel 3 van boek 5 van het Burgerlijk Wetboek;

Besluit:

De Beleidsregels bodemenergiesystemen 2024 vast te stellen.

Artikel 1

Begrippen:

- a. bodemenergiesysteem:
een installatie als bedoeld in bijlage 1 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- b. openbare gronden:
voor iedereen toegankelijke gronden die in eigendom zijn van de gemeente Enschede, zoals:
 1. openbare wegen met inbegrip van de daartoe behorende stoepen, glooiingen, bermen, sloten, bruggen, viaducten, tunnels, duikers, beschoeiingen en andere werken;
 2. pleinen, plantsoenen en sport- en speelvoorzieningen,
 3. wateren met de daartoe behorende bruggen.

Artikel 2

Deze beleidsregels zijn van toepassing op een verzoek om privaatrechtelijke toestemming voor de aanleg van een bodemenergiesysteem op openbare gronden.

Artikel 3

Het college weigert namens de gemeente Enschede aan een verzoeker privaatrechtelijk toestemming te geven voor de aanleg van een bodemenergiesysteem op openbare gronden.

Artikel 4

Van het bepaalde in artikel 3 wordt slechts afgeweken, indien het handelen conform deze regel voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met deze regel te dienen doelen.

Artikel 5

Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als: Beleidsregels bodemenergiesystemen 2024.

Artikel 6

Deze beleidsregels treden in werking op de dag na bekendmaking.

Enschede, 17 december 2024,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,

de loco-Secretaris, E.A. Smit

de loco-Burgemeester, N. van den Berg

Toelichting

Met enige regelmaat wordt de gemeente gevraagd of het mogelijk is om bodemenergiesystemen aan te leggen in de openbare ruimte. De gemeente is hierin altijd zeer terughoudend geweest, omdat dit beperkingen op kan leggen aan het gebruik van de openbare ruimte. De gemeente gebruikt de openbare

ruimte namelijk voor de instandhouding van bestaande en de realisatie van nieuwe voorzieningen van algemeen nut.

Met deze beleidsregels beoogt de gemeente te voorkomen dat de openbare ruimte voor dit doel minder geschikt wordt.

Voor de omschrijving van het begrip bodemenergiesysteem is aansluiting gezocht bij het Besluit activiteiten leefomgeving. Bij bodemenergiesystemen wordt wel onderscheid gemaakt tussen open en gesloten systemen. Open WKO systemen pompen grondwater op, onttrekken daaraan warmte of koude en brengen het terug in de bodem. Gesloten systemen wisselen warmte uit met behulp van een ondergronds buizenstelsel, met daarin water, waaraan ook een antivries- of anti-corrosiemiddel kan zijn toegevoegd.

Deze beleidsregels hebben betrekking op beide typen bodemenergiesystemen. Daarbij is het van belang om te constateren dat het onttrekken of toevoegen van warmte op zichzelf geen beperkingen oplegt aan het gebruik dat de gemeente van openbare gronden maakt, maar dat de installaties die daarbij worden gebruikt, daar wel voor kunnen zorgen.

De gemeente bezit veel grond. Deze beleidsregels zien alleen op openbare gronden die bij haar in eigendom zijn.

Met deze beleidsregel maakt de gemeente duidelijk hoe zij als eigenaar om gaat met verzoeken van particulieren om in openbare gronden bodemenergiesystemen aan te leggen. Deze beleidsregel heeft echter ook bestuursrechtelijke betekenis.

Artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht omschrijft een aanvraag als een verzoek van een belanghebbende, om een besluit te nemen. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is het uitgangspunt dat de aanvrager om een omgevingsvergunning voor bouwen in beginsel belanghebbende is bij een beslissing van het bevoegd gezag op de door hem ingediende aanvraag. Anders wordt dit wanneer aannemelijk is gemaakt dat het bouwplan waarvoor de vergunning wordt aangevraagd, niet kan worden verwezenlijkt (zie bijvoorbeeld ABRvS 14 november 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY3028 en ABRvS 26 juli 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2002). Daarvan is bijvoorbeeld sprake als de aanvrager geen eigenaar is van de grond waarop het bouwwerk is voorzien en de eigenaar geen toestemming geeft om het bouwwerk te realiseren. Als een aanvraag om een omgevingsvergunning geen aanvraag blijkt te zijn in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, dan zal de gemeente die aanvraag niet in behandeling nemen.

De vaststelling van deze beleidsregels heeft dus tot gevolg dat het college aanvragen om een omgevingsvergunning voor de aanleg van een bodemenergiesysteem op openbare gronden buiten behandeling zal laten.

Artikel 4:84 Awb verplicht een bestuursorgaan om volgens de beleidsregels te handelen. Maar in dat artikel staat ook dat van de beleidsregels moet worden afgeweken, wanneer dat door bijzondere omstandigheden gevolgen heeft die niet in verhouding staan met het doel van de beleidsregel. In artikel 4 van deze beleidsregels wordt tot uitdrukking gebracht, dat dit de enige grondslag is om van het bepaalde in artikel 3 af te wijken. Als die bijzondere omstandigheden zich in een concrete casus aandienen, dan is uitgangspunt dat er voor het gebruik van de grond een naar redelijkheid en billijkheid te bepalen vergoeding moet worden betaald.